

Vännäs kommuns handlingsplan för bygdemedel 2023

Handlingsplan	Datum för beslut: 2022-11-24
Kommunstyrelseförvaltningen	Reviderad: [2022-11-24]
Beslutsinstans: KSAU	

Innehåll

INLEDNING	3
ANSÖK OM BYGDEMEDEL	3
Vem kan söka bygdemedel	3
Uppgifter som ska anges i ansökan, utöver Länsstyrelsens ansökningshandlingar	3
Riktlinjer för hantering av bygdemedel	6
Utlysningsperiod och beslutsinstans	6
<i>2023 års bygdemedel fördelas enligt följande</i>	6

INLEDNING

Bygdeavgiftsmedel är en årlig avgift som betalas till länsstyrelsen av den som har tillstånd till vattenverksamhet. Syftet med avgiften är att förebygga och kompensera för de skador och den påverkan som vattenverksamheten och regleringen av älvarna medför. Bygdeavgiftsmedel ska efter att medel i mån av behov avsatts till ersättning från miljödomar användas till ändamål som främjar näringsliv eller service i bygden eller annars är till nytta för denna.

Bestämmelserna om bygdemedel finns i Lag (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, som främst reglerar de avgifter kraftverksbolagen ska betala, samt Förordning (1998:928) om bygde- och fiskeavgifter, som reglerar användningen av medlen.

Lagen (1998:812) om vattenverksamhet reglerar tillstånd till vattenverksamhet och fastställer de årliga avgifter som kraftbolagen och regleringsföretagen ska betala detta baserat på producerad energi/kilowatt resp. dämningvolym. Vidare slås fast att bygdeavgifterna ska ersätta skador samt tillgodose allmänna ändamål för den bygd som berörs av vattenverksamheten.

Frågor om tillstånd, de avgifter kraftverks-och regleringsföretagen ska betala och ersättningar för skador, till exempel erosionsskador, beslutas av Mark- och Miljödomstolen. Beslut om hur resterande bygdeavgifter ska användas fattas av Länsstyrelsen efter yttrande från kommunerna, och för rennäringens del av Sametinget.

Kommunen ska årligen upprätta en handlingsplan och denna handlingsplan beskrivs hur bygdemedel ska fördelas i kommunen under året.

ANSÖK OM BYGDEMEDEL

Vem kan söka bygdemedel

Bygdemedel kan sökas av kommunen samt ideella föreningar och organisationer inom berörd bygd. Med berörd bygd avses i Vännäs kommun *hela kommunen*. Beviljande av bygdemedel kan ske till föreningar i kommunen samt beviljas direkt till den egna kommunen för investeringar som är angelägna ur samhällssynpunkt och kan även användas som medfinansiering för projekt. Ideella föreningar och organisationer som beviljas medel ska vara registrerade i kommunens föreningsregister.

Uppgifter som ska anges i ansökan, utöver Länsstyrelsens ansökningshandlingar

Ansökningar ska följa Länsstyrelsens ordinarie ansökningshandlingar. Utöver det ska ansökningar om bidrag ur bygdeavgiftsmedel anknyta till inriktningen/viljan i ett eller flera av nedan planer/dokument. Detta ska anges så att ansökan beskriver vilken plan/dokument som ansökan hänvisar till.

1. *Vännäs kommuns vision, strategiska plan och mål för Vännäs kommun*
2. *Regional Utvecklingsstrategi för Västerbottens län 2020-2030*

3. Utvecklingsstrategi för Leaderområdet Idériket Umeåregionen 2030

Nedan redogörs i korthet delar av målen och inriktningarna i de ovanstående dokumenten. Dokumenten i sin helhet finns på kommunens webbplats och på Region Västerbottens webbplats.

Vännäs kommuns vision, strategiska plan och mål för Vännäs kommun

Upplevelsenära Vännäs är den övergripande långsiktiga visionen för hela Vännäs kommun. Visionen tar sikte på år 2030. De tre värdeorden som visionen består av är

- Välkomnande Vännäs
- Livfulla Vännäs
- Nyttänkande Vännäs

Det upplevelsenära Vännäs innebär;

- Ett utbud av upplevelser som berikar livet i Vännäs
- Ett öppet, vänligt och spännande Vännäs
- Ett Vännäs att trivas i och att vara stolt över
- Ett hållbart Vännäs

Kommunfullmäktige fastställer övergripande mål uppdelade på fyra perspektiv:

- Ekonomi
- Medborgare
- Medarbetare
- Samhällsutveckling

Målen är det övergripande målen som kommunstyrelsen och nämnderna har att utveckla sina mål utifrån. Målen utgår från visionen, d.v.s. utgör inriktningen för hur kommunstyrelsen och nämnder ska arbeta för att uppnå visionen om det upplevelsenära Vännäs.

Den *strategiska planen* förtydligar viljan och inriktningen i visionen och de övergripande målsättningarna. Några av prioriteringarna i den strategiska planen är enligt följande;

- Mötesplatser och aktiviteter. I Vännäs ska det finnas gott om mötesplatser för unga och gamla och det sker också många aktiviteter. Närings- och föreningslivets delaktighet i utvecklingen av Vännäs kommuns attraktivitet är stor. Fritidsområdet är den naturliga mötesplatsen och arenan för rekreation, friskvård, idrott och spontanidrott.
- Aktiva medborgare, besökare och föreningsliv. I kommunen sker många olika aktiviteter och det finns också olika sätt för medborgare och besökare att utveckla sig. Den sociala gemenskapen är stor och förstärks bl a genom föreningslivet, mötesplatser och arrangemang.
- Ohälsan har minskat. Kommunen ska arbeta särskilt med förebyggande arbete riktat mot barn- och ungas uppväxtvillkor, tobak, alkohol, narkotika, doping och spel samt främjande av psykisk hälsa och förebyggande av psykisk ohälsa.

- Infrastruktur av god standard. Den kommunala infrastrukturen håller god standard. Satsningar på den yttre miljön har gjorts och känslan av trygghet har ökat.
- Hållbar utveckling i alla verksamheter. Alla kommunens verksamheter genomsyras av genusperspektiv, folkhälsoperspektiv, jämställdhet och integration. Alla tre betydelser av hållbarhet (socialt, ekonomiskt och ekologiskt) beaktas vid den planeringen och genomförandet av mål och handlingsplaner i kommunens alla verksamheter. Alla verksamheter arbetar aktivt med att säkerställa en jämställd medborgarservice. Kommunen arbetar aktivt med att påverka samhället och medborgarna i riktning mot ökad hållbar utveckling. Nya och alternativa energikällor har stor betydelse för kommunen.
- Bra näringslivsklimat
- Attraktiva boendemiljöer. Ett flertal nya attraktiva boendemiljöer ska finnas både i tätort och på landsbygd
- Utvecklad samverkan. Mer samverkan med andra kommuner och regioner samt med internationella samarbetspartners och vänorterna.

En viktig utgångspunkt för allt utvecklingsarbete inom den strategiska planen är att utvecklingen ska bidra till ökad hållbarhet, ökad jämställdhet (beaktande av genusperspektivet), öka folkhälsan och integration i samhället.

Regional Utvecklingsstrategi för Västerbottens län 2020-2030

Regional utvecklingsstrategi för Västerbottens län 2020-2030 syftar till att stärka förmågan till förändring i regionen. Det ska sedan resultera i de önskvärda samhällsförändringar som finns formulerade i övergripande mål, inriktningar och prioriteringar.

Det regionala utvecklingsarbetet tar sikten på två övergripande hållbarhetsmål, en levande plats respektive en cirkulär plats. Dessa mål omfattar tre inriktningar och sex prioriteringar.

De tre inriktningarna beskriver de perspektiv som behöver genomsyra arbetet för att olikheter ska skapa utvecklingskraft och förverkliga målsättningarna i utvecklingsstrategin. Dessa inriktningar är:

- Sammanhållen region
- Jämlik och jämställd inkludering
- Föregångare i omställning

De sex prioriteringarna visar vilka områden som behöver förändras för att Västerbotten ska bli en levande och cirkulär plats. Dessa prioriteringar är

- Västerbotten –
 - en nytänkande och smart region
 - en region med platsbaserad hållbar näringslivsutveckling
 - en nära, tillgänglig region
 - en region med hållbara livsmiljöer att bo, verka och leva i
 - en hälsofrämjande region
 - en region rik på kompetenser

Utvecklingsstrategi för Leaderområdet Idériket Umeåregionen 2030

Idériket Umeåregionen 2030:s lokala utvecklingsstrategi visar vilka behov och möjligheter som finns i området. Strategin tar fasta på fyra mål som ska bidra till att göra våra landsbygder än mer attraktiva för boende, besökare och näringsliv.

Dessa mål är:

- Stärka och utveckla attraktiva platser, livsmiljöer och naturmiljöer
- Stärka och utveckla ett innovativt näringsliv
- Stärka och utveckla civilsamhället och idéburen sektor
- Stödja och främja hållbar omställning och cirkularitet

Riktlinjer för hantering av bygdemedel

Vid hantering av bygdemedel ska följande riktlinjer, utöver Vännäs kommuns handlingsplan, tillämpas:

- Länsstyrelsens handbok för bygdemedel 208-6454-2021.
- Länsstyrelsens riktlinjer för beviljande av bygdemedel för näringslivsfrämjande åtgärder och ändamål specificerade i handlingsplan 208-6605-2021.
- Länsstyrelsens riktlinjer för beviljande av föreningsbidrag ur bygdemedel 208-6604-2021.

Utflysningsperiod och beslutsinstans

Utflysningsperioden i Vännäs kommun är från och med 15 maj – 30 september.

Beslut om fördelning av bidrag tas av Länsstyrelsen i Västerbotten som lämnar ansökningarna på remiss till kommunstyrelsen i Vännäs kommun. Projektkostnader godkänns fr.o.m. att ansökan inkommit till länsstyrelsen. På så sätt kan projekt påbörjas innan beslut är taget, dock startar projekt innan beslut på egen risk då det ej är säkert att medel tilldelas.

2023 ÅRS BYGDEMEDEL FÖRDELAS ENLIGT FÖLJANDE

Bidrag kan beviljas utifrån följande prioriteringsordning:

1. *Minst 10% av disponibla medel ska avsättas till Vännäs kommuns föreningsliv enligt samma fördelnings prioritering som beskrivs vid fördelning av medel till Vännäs kommuns föreningsliv, punkt 3.*
2. *Vännäs kommuns handlingsplansärenden*

Riktlinjer för handlingsplansärenden tillämpas utifrån Länsstyrelsens riktlinjer för beviljande av bygdemedel för näringslivsfrämjande åtgärder och ändamål, specificerade i handlingsplan 208-6605-2021.

Beslut:

2023 avsätts 337 003 kr till medfinansiering av näringslivsprojektet "attrahera flera".

2023 avsätts 600 000 kr till invallning i Östra Spöland. Projektplan finns i bilaga 1.

2023 sparas 431 000 kr till år 2024 för att möjliggöra projektet invallning i Östra Spöland.

2023 avsätts 570 592 kr till medfinansiering av LONA projekten:

- Pollinatörsprojektet: 260 060 kr*
- Friluftslivsprojektet: 239 132 kr*
- Förstudieansökan Rompa: 71 400 kr*

3. Vännäs kommuns föreningsliv

Återstående medel kan fördelas till Vännäs kommuns föreningsliv.

Normalt beviljas bidrag med maximalt 90 % av de kostnader som inte täcks av andra bidragsmedel.

Fördelningen av bidrag till föreningslivet ska prioriteras till anläggningar i föreningsregi eller annan investering där allmänintresset är starkt. Energibesparing, tillgänglighet, jämställdhet, investeringar för barn- och ungdomar samt bidrag för främjande av mötesplatser prioriteras. För vissa specifika investeringar kan ett maxbelopp användas, detta specificeras i "handbok för bygdemedel 208-6454-2021".

Bilaga 1.

Projektplan Invallning Östra Spöland

Syfte: Vännäs kommun har nu endast kvar sista etappen med invallningen och det är Östra Spöland. När detta är gjort är invallning klar längs Ume- och Vindelälven.

Mål: Målet med invallningen är att skydda boende och verksamheter mot översvämning vid höga flöden längs älvarna.

Aktivitet: Kommunen har sökt hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) statligt bidrag för återskapande av vallarna i Östra Spöland. Vidare har det inlämnats till Mark- och miljödomstolen om omprövning av befintliga invallningsföretag längs sträckan. Syfte med omprövning är dels att göra en omfördelning av andelstalen samt att nya fastighetsägare kommer med samt att det blir ett invallningsföretag mot dagen två företag. Beslut hos MSB väntas vid årsskiftet 2022/23 men när beslut tas i Mark och miljödomstolen är lite osäkert idag men prognosen är under första halvåret 2023. Ovanstående beslut är en förutsättning till att projektet kan utföras.

Utförare: Infrastrukturavdelningen kommer att vara ansvarig för utförandet

Ansvar: Infrastrukturchef

Tidsperiod: 2023-2025

Ekonomi: Projektet är kostnadsberäknad till 7 000 000 kronor vilket statsbidraget är sökt på. Statsbidraget är på 60% vid godkänd ansökan och detta motsvarar 4 200 000 kronor. Resterande del om 2 800 000 kronor finansieras via bygdeavgiftsmedel som tidigare invallningar gjorts.

Fördelning: Fördelning av bygdeavgiftsmedel om 2 800 000 kronor: 2023 600 000 kronor, 2024 1 100 000 kronor, 2025 1 100 000 kronor

Projektplanen kan komma att måste revideras men detta vet man under 2023 och detta beror dels på när förväntade beslut hos MSB och Mark- och miljödomstolen är färdiga.